

Tragisch Mierloos familieverhaal tijdens Dodenherdenking voor het eerst verteld door Rinus Sloots

Mieke Bon 04-05-17, 21:39 Laatste update: 05-05-17, 15:01

Rinus Sloots. © ed

MIERLO - Ernstig ondervoed na de hongerwinter kwam Frans Sloots in 1945 terug in Mierlo. De 18-jarige jongeman verwachtte zijn vader, moeder en vijf broertjes en zusjes thuis aan te treffen, maar zijn ouderlijk huis bleek door onbekenden bewoond. Marinus en Maria Sloots en hun kinderen Anna, Henrica, Theo, Gerard en Martien waren maanden eerder al, op 21 september 1944, omgekomen. "Mijn vader heeft er nooit over gesproken. Alles wat ik weet heb ik gehoord van mensen die daar in de buurt woonden", vertelt Frans' zoon Rinus. Hij heeft donderdagavond, tijdens Dodenherdenking, op het Britse Ereveld in Mierlo het tragische verhaal van zijn familie verteld.

Dat vond plaats in buurtschap Den Brand bij de brug over het Eindhovens Kanaal. Rinus woont op nog geen halve kilometer van die plek, nu Brandevoort. Duitse soldaten hadden de bewoners gesommeerd weg te gaan. Ze hadden opdracht om de brug op te blazen en

dat kon gevaarlijk zijn. In zelfgegraven schuilkelders zochten de buurtbewoners een veilig onderkomen.

Hadden ze dat maar niet gedaan. De Duitsers en de geallieerden begonnen - ieder aan een kant van het kanaal - elkaar te beschieten. De schuilplaatsen lagen midden in de vuurlinie en dertien mensen vonden er de dood door granaatslagen. Onder wie het bijna complete gezin Sloots.

De familie Sloots. © -

Ondergedoken in Zeist

"Mijn vader was in Zeist ondergedoken omdat hij het risico liep voor de Duitse Wehrmacht te moeten werken", weet Rinus. Na de bevrijding van het zuiden kon Frans niet terug omdat de wegen geblokkeerd waren. In de hongerwinter in het laatste jaar van de Tweede Wereldoorlog is hij ernstig verzwakt geraakt. "Kort na terugkomst is mijn vader met hongeroedeem in het ziekenhuis opgenomen. Verzwakt en ook nog die klap van zijn weggevaagde familie, wat blijft er dan nog over van een mens."

Frans heeft nooit naar Dodenherdenking willen gaan. "Ik denk dat dat te dichtbij kwam." Verder was zijn vader volgens Rinus een opgewekte man. "Hij had geen hekel aan Duitsers, we gingen gewoon naar Duitsland op vakantie. Maar ja, het is ook nooit duidelijk geworden of die granaat van de Duitsers of van de geallieerden was."

Familie

Ooms en tantes en neven en nichten zijn er niet. "Dat heb ik altijd als een gemis gevoeld."

Surrogaatfamilie wel. "We gingen elk jaar naar Zeist, naar de mensen waar mijn vader ondergedoken heeft gezeten. Totdat ze er niet meer waren." Frans Sloots is in 2003 op 77-jarige leeftijd overleden.

Rinus Sloots, die vrijdag - Bevrijdingsdag - 65 wordt, ijvert samen met de heemkundekring voor een monumentje voor de Mierlose oorlogsslachtoffers. Over twee jaar moet het er staan, 75 jaar na het einde van de oorlog.

Frans Sloots. © -

Hieronder het volledige verhaal van Rinus Sloots.

September 1944, operatie Market Garden is in volle gang. Een ambitieus en gedurfd plan van de geallieerden om een einde te maken aan de oorlog. Na vier donkere jaren had er het alle schijn van dat de zomer van 1944 een schitterend verlengstuk zou krijgen...

Op 18 september werd Eindhoven bevrijd. Reikhalzend werd door de inwoners van Mierlo dan ook uitgekeken naar de bevrijding van hun dorp. De geallieerden en met name een Engels leger onderdeel ondervond echter hevige tegenstand van Duitse troepen bij de spoorwegovergang in Mierlo-Hout in een poging Helmond te bevrijden. Hierdoor waren de geallieerden genoodzaakt zich weer terug te trekken over het kanaal in de richting van Mierlo en Geldrop. De Duitsers volgden de Engelsen maar kregen bij het kanaal hevig

tegenvuur van de geallieerden. Hierop verspreidden en verscholen de Duitsers zich over het gehucht 'Den Brand', het huidige Brandevoort, vooral rond de woningen vlakbij de betonbrug over het kanaal. Om de opmars van de geallieerden te vertragen waren de Duitsers van plan deze brug met een sterke explosie op te blazen.

Op 21 september was het de hele dag stil. Vroeg in de avond werd het zelfs angstig stil. Duitse soldaten hadden de bewoners van de huizen in de buurt van de brug aangeraden om de omgeving te verlaten. De soldaten hadden immers de opdracht gekregen om de brug op te blazen en de explosie en rondvliegende brokstukken konden groot gevaar opleveren. Daarnaast zouden er misschien felle en gevaarlijke gevechten uitbreken. Door aan te vallen probeerden de Engelse soldaten deze Duitse actie namelijk te voorkomen.

Na de waarschuwing door de Duitse soldaten, zochten de bewoners rondom de brug een veilig heenkomen. Marinus Sloots en zijn gezin en de families Verheijen, Van de Reek en Van der Putten verscholen zich in eerder gemaakte schuilkelders. De schuilkelders waren eenvoudig van makelij. Een flink uitgegraven gat met aarden wal met daaroverheen een eenvoudig afdak van platen als beschutting tegen regen en wind. De kelders waren bestand tegen licht geweervuur van opzij, maar niet tegen inslagen van bovenaf. In beide schuilkelders zaten de families naast en tegenover elkaar. Krap, maar ruim genoeg om af te wachten totdat buiten het geweld afgenomen zou zijn.

De schuilkelders kwamen middenin de vuurlinie te liggen van heftig mitrailleur- en mortiervuur door zowel de Geallieerden aan de ene kant van het kanaal als door de Duitsers aan de andere kant.

Ook de familie Vorstermans, woonachtig in dezelfde buurt als de andere families, had hun woonhuis verlaten om hun toevlucht te zoeken verderop in het gehucht 'Den Brand'. Amper een paar honderd meter van huis moesten zij in allerijl dekking zoeken in een sloot. Van daaruit hadden zij zicht op het hele terrein in de richting van het kanaal. Na enige tijd zag de familie vanuit die plek de eerste Engelse tank over de brug komen, gevolgd door meer voertuigen en soldaten. Ze trokken in de richting van Mierlo-Hout. Vele Duitsers gaven zich nu spontaan over aan de Engelsen. Alle buurtgenoten dachten dat het ergste leed geleden was en dat de omgeving redelijk veilig was. De familie die dekking had gezocht in de sloot, keerde dan ook opgetogen huiswaarts.

Halverwege kwamen ze hun hevig geëmotioneerde buurman, Heng van der Putten, tegen. Compleet ontdaan en vol ongeloof betastte hij het gezelschap en stamelde: 'Leven jullie echt nog, mankeren jullie echt niets? Dat kan toch niet, het was nog nooit zo erg, iedereen is dood'. Hij vertelde dat hij had gezien dat er een granaatinslag was geweest in de schuilkelder van de familie Sloots en dat er vele doden te betreuren waren.

Mogelijk een afzwaaijer van een mortiergranaat heeft de families, verblijvend in hun schuilkelder, getroffen. De gevolgen waren desastreus, dertien slachtoffers. Marinus Sloots, 51 jaar, en zijn vrouw Maria van Oosterhout, 48 jaar, en vijf van hun kinderen:

Anna (19), Henrica (16), Theo (13), Gerard (12) en Martien (9) vonden de dood in de eerste schuilkelder. In deze zelfde schuilkelder kwamen ook de buurman Gerard Meulendijks (71) en Antoon Verheijen zijn kleinzoon (9) om het leven. Ook Henrica Kramer (12), een logeetje uit Rotterdam, behoorde tot de slachtoffers. In de tweede schuilkelder, in de tuin van de familie Van de Reek, zaten Alphons (22) en Christiaan (17) van de Reek. Beiden overleefden het niet. Door zeer ernstige verwondingen en grote luchtdruk waren de meeste slachtoffers binnen een korte tijd overleden.

Daniel Johannes van der Putten (55) zat niet in een van de twee schuilkelders. Hij woonde aan de Kaldersedijk en had zelf voor zijn gezin een derde schuilkelder op zijn grond gegraven. Toen het geweld enigszins ophield en Daniel dacht dat de omgeving veilig was, kroop hij naar de uitgang van de kelder om de omgeving te overzien. Zodra hij in de uitgang verscheen en zijn hoofd boven het maaiveld uitstak, werd hij bewust of puur bij toeval door geweervuur geraakt en zo zwaar verwond dat hij de volgende dag overleed. Hij woonde hemelsbreed zo'n honderd meter van de andere onheilsplek vandaan en werd daarmee het dertiende oorlogsslachtoffer van den Brand.

Eén gezinslid van de familie Sloots ontkwam aan de dramatische gebeurtenis. De oudste zoon, Frans, werd door de Nederlandse/Duitse overheid in het voorjaar van 1944 opgeroepen om verplicht dienst te nemen bij de Arbeidsdienst. Hiervoor werd hij gestationeerd in een kamp in de omgeving van Zeist. Hij werd daar opgeleid voor alle mogelijke werken in de civiele sector, zoals het repareren van bruggen en aanleggen en onderhouden van wegen. Omdat het gevaar dreigde dat afdelingen van de Arbeidsdienst gedwongen zouden worden om voor de Duitse Wehrmacht te moeten gaan werken, stroomden op 5 september, ook wel bekend als Dolle Dinsdag, de kampen leeg. De weg naar het zuiden, naar huis dus, was echter nog geblokkeerd waardoor Frans noodgedwongen in Zeist moest blijven. Frans wist dat buurman Meulendijks, uit Mierlo, kennissen had wonen in Zeist. Bij die familie klopte hij aan en daar mocht hij onderduiken. Zo voorkwam hij dat hij werd gedeporteerd naar Duitsland.

Inmiddels had de hongerwinter zijn intrede gedaan. Volkomen verzwakt en uitgeput overleefde Frans die barre winter en probeerde hij contact te krijgen met zijn familie in het inmiddels bevrijde Brabant. Omdat alle telefoonverbindingen en infrastructuur waren vernietigd was dit moeilijk, zo niet onmogelijk. Waarschijnlijk kwamen brieven van hem op het huisadres niet of pas veel later aan; hij ontving in ieder geval geen reactie. Na verloop van tijd kwam een brief blijkbaar wel aan bij de nieuwe bewoner van zijn ouderlijk huis. Deze brief werd aan de gemeente doorgespeeld. Pastoor Van Lierop heeft in overleg met de gemeente deze brief beantwoord. Frans, nog steeds verblijvend in Zeist, ontving maanden na het noodlottige gebeuren in Mierlo een brief waarin hij verzocht werd om zo snel mogelijk naar huis te komen in verband met onverwachte ontwikkelingen in de thuissituatie. Na een overhaaste en moeizame reis naar huis werden aan Frans ter plaatse de afschuwelijke gebeurtenissen die hadden plaatsgevonden medegedeeld.

Alle slachtoffers werden in een verzamelgraf op het parochiekerkhof van Mierlo begraven. In dat verzamelgraf werden veertien lichamen begraven. Mierlonaar Manders werd in het Helmondse stadspark dood geschoten toen hij daar passeerde. Door de gemeentelijke autoriteiten werd hij als veertiende slachtoffer in het graf bijgelegd.

Bij thuiskomst, zich letterlijk alleen op de wereld voelend, was zijn ouderlijk huis leeggehaald en weer door andere onbekende mensen bewoond. Groot was het verdriet. Opvang door personen en instanties was er niet. Frans moest zijn problemen zelf oplossen. Geert van Oosterhout bood aan om Frans voor onbepaalde tijd in zijn huis op te vangen en onderdak te bieden. Geert woonde vooraan in de Prinses Wilhelminastraat in Mierlo. Ondanks alle duisternis die er in zijn leven was gekomen mocht de dood, die hij zo nadrukkelijk had ervaren, niet het laatste woord hebben. Omringd door de goede zorgen van de familie van Oosterhout sterkte Frans langzaam aan en moest hij proberen het enorme verlies te verwerken. Daar, in huis wonend, heeft Frans Marietje van Oosterhout, een dochter van Geert, leren kennen. Later is hij met haar getrouwd en werd ik, wonderlijke speling van het lot, geboren op 5 mei, bevrijdingsdag.

Inmiddels zijn we 73 jaar verder en zien we nog altijd, bijna dagelijks, in de media, de verschrikkingen van oorlogsgeweld, waarvan meestal onschuldigen het slachtoffer worden. Deze slachtoffers dragen het verdriet en leed van een oorlog een leven lang met zich mee.

Zo heeft mijn vader nauwelijks over het tragische verlies van zijn ouders broers en zussen willen of kunnen praten.

Hebben wij, vrije mensen niet de opdracht om in verzet te komen tegen alles wat ons kleineert, onderdrukt of uitbuit? Tegen geweld, honger en onrecht in deze wereld. Extremen mogen immers nooit normaal worden.

Eens te meer reden om vrijheid te koesteren en alles te doen wat binnen ons vermogen ligt die vrijheid te behouden en op dit ereveld allen te herdenken die hun leven voor onze vrijheid gegeven hebben.

Beste mensen, geef die zo hard bevochten vrijheid door en vier 5 mei.